

Autoarea a insistat asupra succesiunii ornamentelor ce respectă textul unei descrieri a vieții omului.

Tot domeniului etnografiei i-au aparținut și comunicările: *Contribuții privind realizarea unei rezervații de arhitectură și artă populară în localitatea Cerneți (Mehedinți) de Grigore Bordei și Vasile Sișu; Motive decorative pe scoarțe mehedințene de Elisabeta Gherban și Considerații privind motivul ornamental „hora” de Constantin Juan-Petroi. În cadrul ultimei comunicări enumerate, autorul s-a oprit la hora ca dans popular și motiv ornamental. Dansul „hora” are în România cea mai mare răspândire, originea sa coborând, după dovezile arheologice, până în neolitic, alte atestări străbătând toate perioadele istorice într-o continuitate remarcabilă. Ornamentul „hora” este prezent în arhitectura casei și a gospodăriei, pe piesele textile sau de mobilier, dar și pe alte categorii de piese realizate artistic. Pentru Mehedinți se exemplifică cu o ladă de zestre produsă în centrul de la Obârșia Cloșani, o ie de la Broșteni și „zăvelci cu bete” de la hotarul Mehedințului cu Doljul, toate aflate în patrimoniul Muzeului „Regiunii Porților de Fier”.*

Au mai fost prezentate comunicările: *Monumente de arhitectură din Orșova (biserica „Sf. Nicolae” și romano-catolică și Mânăstirea „Sf. Ana”) de Gheorghe Hâncu; Un patric mehedințean — Nicolae Popescu de Florin Drăgolic; Despre comorile naturii de Sorin Matacă și Cel mai vechi studiu de geologie existent în biblioteca Muzeului „Regiunii Porților de Fier” de Cornelii Melinescu (studiu realizat în anul 1876 de Grigore Cobălcescu, în care se atrage atenția, printre altele, asupra calcarului de Bahna, utilizat, ulterior, în pavarea drumului Vărciorova-Pitești.*

Simpozionul „Coordonate etnoistorico-geografice în sud-vestul României”, s-a încheiat cu o vizită de documentare la Stațiunea de Cercetări Geografice și la Mânăstirea „Sf. Ana”, ctitorită de Pamfil Șeicaru între anii 1936—1939, dar sfințită abia la 2 decembrie 1990, locul unde se preconizează realizarea mu-

zeului cu variantele: expoziție de artă religioasă sau expoziție privind istoria orașului Orșova. O decizie în acest sens s-ar putea lua la ediția din acest an, organizatorii manifestării dorind să o permanentizeze și extindă cu invitații și din alte instituții care au preocupări de cercetare științifică a acestei zone.

CONSTANTIN JUAN-PETROI

ESTUL ÎNTĂLNEȘTE VESTUL LA LJUBLJANA

„Estul întâlnește vestul” a fost genericul sub care s-a desfășurat Conferința anuală a Comitetului Internațional de Documentare, comitet specializat al ICOM¹, în zilele de 13—15 septembrie 1993.

La conferință au participat 264 delegați, din 28 țări². 80 dintre delegați, din care 50 sloveni, au beneficiat de burse de participare oferite de fundațiile Getty și Soros.

Lucrările conferinței s-au desfășurat în plen și în grupuri de lucru. Temele sesiunii planare au fost: colaborarea internațională; eforturi de coordonare regională și națională; lupta împotriva furtului; folosirea documentării pentru protejarea patrimoniului cultural; coordonarea inițiativelor regionale și naționale. Este interesant de relevant faptul că cele 39 de comunicări prezentate au fost alese astfel, încât să se constituie într-un dialog, sesizabil, Est-Vest. A reieșit că problemele sunt comune, dar răspunsurile, din diferite cauze, nu sunt, întotdeauna, aceleași. Astfel, țările occidentale au ajuns, doar de foarte curând, la concluzia necesității unei evidențe centralizate, domeniu în care România, de exemplu, are un avans considerabil. În schimb, diversele proiecte regionale sau/si tematice, utilizând tehnici multi-

media³, pun instituțiile românești în fața unui vizibil handicap, ce tine de dotarea, încă precară, a muzeelor noastre. Chiar dacă, deocamdată, se remarcă disproporția dintre sumele uriașe investite și utilitatea documentară a unora dintre aceste proiecte, merită amintite, pe lângă deja cunoscutele RAMA și NARCISSSE și proiectele VAN EYCK (colaborare între muzeele din Marea Britanie, Irlanda, Belgia și Olanda) și REAL (bază de date privind pictura medievală din Europa Centrală, care va gestiona 15 000 de imagini din Austria, Germania, Cehia, Slovacia, Ungaria și Slovenia) și bineînțeles, proiectul „Constantin Brâncuși”⁴.

În cele nouă grupuri de lucru (Situri arheologice; Servicii CIDOC; Fișe documentare și terminologie; Controlul bazelor de date; Modele logice de date; Iconografie; Multimedia interactive; Centre de informații în muze; Etnografie), au fost discutate, într-o atmosferă informală, probleme foarte diverse, dar nu toate au fost finalizate în idei sau programe concrete de acțiune.

Sintetizând concluziile conferinței, toți participanții au fost de acord asupra necesității adoptării standardelor de date și a celor terminologice, cel puțin, în forma minimă (*core data*) și asupra importanței bazelor de date naționale, ca premise pentru proiectele internaționale.

După încheierea conferinței, ziua de 16 septembrie a fost rezervată întâlnirilor post-conferință — „Bibliotecii în muze și galerii” și „Documentarea în arheologie” — și seminariilor: Controlul terminologiei; construcția și folosirea tezaurelor; Modelarea informațiilor; Standarde internaționale; Aplicații la standarde și management de proiecte.

Cei 11 delegați români, specialiști de la Ministerul Culturii, Direcția Muzeelor și Colecțiilor, Centrul de Informatică și Memorie Culturală, Muzeul Satului, Muzeul Național de Artă al României, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Muzeul Național Cotroceni și Muzeul Civilizației Populare Tradiționale „Astra”, au constituit una dintre cele mai numeroase delegații, alături de cele ale țării gazdă,

Statelor Unite ale Americii și Marii Britanii. Participarea românească nu s-a limitat la o prezență pasivă și trebuie remarcat faptul că referatele și intervențiile, ca și demonstrațiile prezentate de Ecaterina Geber, Irina Oberländer-Târnoaveanu, Iuliana Ciotoiu, Gheorghe Lazaroșici și Lucian Tarcea au fost unanim apreciate. Lucrul este firesc, dacă ținem seama că, din 1990, o dată cu ieșirea României din izolarea internațională, CIDOC a aflat, cu surprindere, care este situația reală a documentării muzeale din România, specialiștilor români acordându-i-se o atenție sporită, în cadrul concertului de voci central și est-european.

Întâlnirea de la Ljubljana a fost dominată de spiritul „european”, care animă, astăzi, dezbaterile culturale de pe bătrânul continent. În 1994. Conferința anuală CIDOC se va desfășura la Washington D.C. și va avea, fără îndoială, o participare europeană ceva mai restrânsă. Până atunci, vom aminti, însă, cu reușita, în ansamblu, a Conferinței de la Ljubljana se datorește — așa cum a remarcat și Andrew Roberts, președintele CIDOC —, în bună măsură, eforturilor depuse de organizatorii sloveni ai întâlnirii, aflați sub conducerea lui Gregor Moder.

NOTE

¹ Irina Oberländer Târnoaveanu, *Revista Muzeelor*, XXX, 2, 1993, p. 28

² Albania, Austria, Belgia, Canada, Cehia, Cipru, Croația, Danemarca, Elveția, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Israel, Macedonia, Marea Britanie, Norvegia, Olanda, Polonia, România, Rusia, Slovacia, Slovenia, S.U.A., Suedia, Ungaria.

³ Ecaterina Geber, *Revista Muzeelor*, XXX, 2, 1993, pp. 36—39.

⁴ Idem, *Revista Muzeelor*, XXX, 2, 1993, pp. 40—42.

VIRGH ȘTEFAN NIȚULESCU

„MUZEE ÎN AER LIBER DIN ROMÂNIA”

Este vorba de primul ghid al muzeelor în aer liber din țara noastră, apărut la Editura Museion, coordonator fiind doctor Georgeta Stoica. Cu mulți ani în urmă, regretatul doctor Cornel Irimie a editat o hartă-pliant a muzeelor în aer liber. De atunci rețeaua s-a îmbogățit și diversificat iar harta-pliant s-a epuizat.

Noua apariție răspunde unei necesități stringente pentru toți aceia interesați în cunoașterea rețelei muzeale de profil din România: una dintre cele mai bogate și originale din Europa. Ghidul cuprinde prezentarea muzeelor în limba română și în trei limbi de circulație internațională: engleză, franceză și germană. Pentru fiecare unitate muzeală sunt oferite câteva date, fixe: denumirea exactă, adresa, nr. de telefon, programul de vizitare (vară-iarnă), posibilitățile de acces, restricții speciale și servicii (asigurarea de ghidaje, transport colectiv, standuri cu vânzări de produse artisanale, posibilități de servizie a mesei, manifestări culturale periodice la care vizitatorii pot asista, diverse forme de loisir etc.

Succint este prezentat circuitul de vizitare al fiecărui muzeu cu indicarea celor mai valoroase monumente pe care publicul le poate vizita sau ar trebui să le viziteze în funcție de timpul avut la dispoziție pentru poposul efectuat în unitatea muzeală. Sunt oferite și date privind viitoarele obiective ce urmează să fie date în circuitul de vizitare în cadrul unora dintre muzee sau perspectivele dezvoltării acestora în anii următori.

Ultima parte a volumului cuprinde peste 50 de imagini din muzeele românești în aer liber. Sunt imagini, în majoritatea lor cu valoare artistică, tipărite în alb/negru. Caseta tehnică nu menționează autorul sau autorii acestora.

Ghidului îi lipsesc trei elemente pentru a putea fi socotit perfect, în sensul utilității lui. Aceste elemente sunt: 1. o hartă a țării cu indicarea unităților muzeale în aer liber, a căilor rutiere și a marilor centre urbane, astfel ca omul interesat să poată să-și formeze rapid o imagine clară a distribuției în spațiu a rețelei și a posibilităților de a vizita, într-un interval de timp scurt, mai multe unități; 2. o schiță a circuitului de vizitare a fiecărui muzeu, cu punctarea celor mai valoroase și interesante monumente; 3. menționarea câtorva date legate de celelalte unități sau secții muzeale cu profil etnografic de artă populară din localitate sau din apropiere (ca în cazul orașelor Cluj-Napoca, Timișoara, Baia Mare etc.).

Există în ghid și unele scăpări sau inadvertențe. Exemplificăm cu două cazuri: atunci când este prezentat Muzeul Satului Brănean nu se menționează că acesta se află în vecinătatea imediată a Castelului Bran, unitate muzeală foarte cunoscută; în cazul Muzeului Pomiculturii și viticulturii din România se spune că vizitarea acestuia „se face după ce s-au parcurs secțiile de istorie și etnografie din cadrul conacului Galescu”, lucru inexact fiindcă respectivul muzeu poate fi vizitat independent, fără parcurgerea secțiilor de istorie și etnografie, în funcție de dorința și timpul avut la dispoziție de vizitatori.

Ghidul „Muzee în aer liber din România” reprezintă un important instrument de popularizare al acestor unități muzeale ce încep să fie tot mai cunoscute de marele public, și el trebuie să se afle în număr suficient la standurile tuturor muzeelor cu profil etnografic sau de artă populară din întreaga țară spre a putea fi oferit celor interesați.

ANGHEL PAVEL